

ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ತಾರಸಿ ಇದೆಯಲ್ಲ !

ಶ್ವೇತಾ ಬಿರಾದಾರ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಶಶಿಕುಮಾರ

ವಿಜ್ಞಾನ ಗೃಹ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ- 581 401

☎: 9742419012

ಮಿಂಚಂಚೆ: heebagalkot@gmail.com

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಒದಗಿಸುವುದು ಈಗಿರುವ ಸೀಮಿತ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶದಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಪ್ತರದ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಆಹಾರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದ್ದರ ಆಧುನಿಕ ರೂಪವೇ ತಾರಸಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ. ಕೆಲವು ತಳಿಗಳಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೆನಿಸಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸರಿಯೆನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಷಮುಕ್ತ ತರಕಾರಿ ಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲ್ಕಾವಣಿ (ತಾರಸಿ) ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿ.

ತಾರಸಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಶಸ್ಸು ಹೊಂದಲು ಸೂಕ್ತ ಸಸ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಯೋಜನೆ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ. ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರಳ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯ ಹಸಿರು ಎಲೆ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಅತೀ ಸೂಕ್ತ. ಅನುಭವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಬಳ್ಳಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ತಾರಸಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಹೀಗಿದೆ.

ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಗಳು: ಬಾಳೆ, ಪೇರು, ಹುಳಿನಿಂಬೆ, ದಾಳಿಂಬೆ ಹಾಗೂ ಪಪಾಯ.

ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು

1. ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವ ತರಕಾರಿಗಳು : ಟೋಮ್ಯಾಟೋ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆ, ದಪ್ಪ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಎಲೆಕೋಸು, ಹೂಕೋಸು, ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ, ಸಣ್ಣ ಈರುಳ್ಳಿ
2. ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ತರಕಾರಿಗಳು: ಬೆಂಡಿ, ಕಿರಕಸಾಲಿ, ಕುಂಬಳಜಾತಿಯ ತರಕಾರಿಗಳು

ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು: ಅಗಸೆ, ಲವಳಸರ, ಗಜನಿಂಬೆ

ಪುಷ್ಪ ಬೆಳೆಗಳು: ಗುಲಾಬಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸೇವಂತಿ, ಜಿನಿಯಾ ಹೂ, ಕ್ರೋಸೆಂಡ್ರಾ ಹೂ

ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳು ಹಾಗೂ ಹಬ್ಬುವ ಬಳ್ಳಿಗಳು: ಅಕಲ್ಯಫಾ, ಹಿಸ್‌ಪಿಡಾ, ಅಲ್ಲಮುಂಡಾ ಗ್ರಾಂಡಿಫೋರಾ, ಬರ್ರೆರಿಯಾ, ಕ್ರಿಸ್ಪಾಟ್, ಬೌಹಿನಿಯಾ ಟೋಮೆಂಟೋಸಾ, ಕ್ಲೆರೋಡೆಂಡ್ರೂನ್ ಇನ್‌ಸೆರ್ಮ್, ದೊಂಬೆಯಾ ಸ್ಟೆಪ್ಪಾಬಿಲಿಸ್, ಡುರಾಂಟಾ ಪ್ಲುಮೆರಿ, ಹಮೇಲಿಯ ಪೆಟೆನ್ ಹೈಬ್ರಿಡ್‌ಸುಕ್ ರೋಸಾಸಿನೆನ್‌ಸಿಸ್, ಮುಸ್ಸೆಂಡಾ ಎರಥೈರೊಪೈಲ್ಲಾ, ನಿರಿಯಮ್ ಒಲೆಯಂಡರ್, ಪೊಯನಸೆಟ್ಟಿಯಾ ಪುಲಚೆರಿಯಾ, ಟೆಕೊಮಾಸ್ಪಾನ್ಸ್, ಥೆವೆಟಿಯಾ ನೆರೈಫೊಲಿಯಾ,

ಕೊಡಿಯೋಮ್ ಎಸ್ ಪಿ, ಎರಾಥಮಿಯಮ್ ಎಲೆಗಾನ್ಸ್, ಪಿಸೋನಿಯಾ ಅಲಬಾ.

ಬೆಳೆ ಆಯ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ

ಅ. ಸಂ.	ತರಕಾರಿಗಳು	ಮಾದರಿ	ಮೊದಲ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರ ನಾಟಿ/ ಸಸಿ ನೆಡುವಿಕೆ
1	ಕಿರಕಸಾಲಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 25-30
2	ಬೀಟ್ ರೂಟ್	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 90-100
3	ಹಿರೇಕಾಯಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 55-60
4	ಬದನೆ	ನಾಟಿ	ಮಾಡುವುದು 45-60
5	ತಮ್ಮೆಕಾಯಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 70-75
6	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 50-60
7	ಚೆನೊಪೊಡಿಯಂ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 50-60
8	ಚವಳಿಕಾಯಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 30-35
9	ಅಲಸಂದಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 60-65
10	ಕುಂಬಳ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 45-50
11	ಹಸಿ ಈರುಳ್ಳಿ	ನಾಟಿ	ಮಾಡುವುದು 45-50
12	ಮೆಂತ್ಯ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 45-50
13	ಪುದೀನಾ	ನಾಟಿ	ಮಾಡುವುದು 45-50
14	ಒಕ್ರಾ/ಭೆಂಡಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 30-35
15	ಈರುಳ್ಳಿ	ನಾಟಿ	ಮಾಡುವುದು 75-80
16	ಪಾಲಕ್	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 50-60
17	ಮೂಲಂಗಿ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 25-34
18	ಬಸೆಳೆಸೊಪ್ಪು	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 50-55
19	ಟೋಮ್ಯಾಟೋ	ನಾಟಿ	ಮಾಡುವುದು 60-65
20	ಟರ್ನಿಪ್ ಗೆಡ್ಡೆ	ಬಿತ್ತನೆ	ಮಾಡುವುದು 40-45

ಬೆಳೆ ಋತುಮಾನ ಹಾಗೂ ಮಾದರಿ

ಮೇ - ಜೂನ್	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್	ಡಿಸೆಂಬರ್-ಜನವರಿ
ದಿಂದ	ದಿಂದ	ದಿಂದ
ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್-ಅಕ್ಟೋಬರ್	ಡಿಸೆಂಬರ್-ಜನವರಿ	ಮೇ-ಜೂನ್

ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳು

1. ಹಾಗಲಕಾಯಿ	ಲ್ಯಾಬ್ ಲ್ಯಾಬ್	ಪಡುವಲಕಾಯಿ
2. ಬದನೆ ಹಾಗೂ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	ಕಿರಸಾಲೆ ಪಲ್ಯ	ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ
3. ಬೂದುಗುಂಬಳ	ಕುಂಬಳ	ಕಿರಕಸಾಲೆ (ದಂಟು ಪಲ್ಯ)
4. ಗಿಡಗಂಟಿಗಳು/ಅಲಸಂಧಿ	ಟೊಮ್ಯಾಟೋ	ಕುಂಬಳ
5. ಭೆಂಡಿ	ಬೂದುಗುಂಬಳ	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ/ ಬದನೆ
6. ಕುಂಬಳ ಬಳ್ಳಿ	ಬೆಂಡಿ	ಈರುಳ್ಳಿ

ತರಕಾರಿಗಳ ಸ್ಥಳ

ಟ್ಯಾಪಿಯೋಕಾ	90x90 ಸೆಂ. ಮೀ.	ಗಜ್ಜರಿ	15x10 ಸೆಂ. ಮೀ.
ಬೆಂಡಿ	45x30 ಸೆಂ. ಮೀ.	ಪಡುವಲಕಾಯಿ	2.5x2 ಮೀ.
ಕುಂಬಳ	2x2 ಮೀ.	ಹಾಗಲಕಾಯಿ	2.5x5 ಮೀ.
ಟೊಮ್ಯಾಟೋ	60x45 ಸೆಂ. ಮೀ.	ಸೋರೆಕಾಯಿ	2.5x2 ಮೀ.
ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	45x45 ಸೆಂ. ಮೀ.	ಈರುಳ್ಳಿ	45x10 ಸೆಂ. ಮೀ.
ಬದನೆ	60x60 ಸೆಂ. ಮೀ.	ಬೀನ್ಸ್	45x15 ಸೆಂ. ಮೀ.
ಕೊತ್ತಂಬರಿ	20x15 ಸೆಂ. ಮೀ.		

ಬೆಳೆ ಋತುಮಾನ ಹಾಗೂ ಮಾದರಿ : ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣ ಉದ್ಯೇಶಗಳಾದ ಕುಂಡ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಋತುಮಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ತರಕಾರಿಗಳ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ಮತ್ತು ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳ ಬೇಸಿಗೆಯು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಯು ಬಿತ್ತನೆ/ಬೆಳೆಸಲು ಕೇವಲ 90 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು/ಸಸಿ ನೆಡುವುದು

1. ಸೇರ ಬಿತ್ತನೆ: ಭೆಂಡಿ, ಬೀನ್ಸ್, ಮೂಲಂಗಿಗಳಂತಹ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನಂತರ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಒತ್ತಬೇಕು. ಬೀಜ ಹಾಕುವ ಆಳವು ಬೀಜಕ್ಕಿಂತ ಎರಡುಪರೆಯಷ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಎರಡು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯಯುತ ಬೀಜವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು. ಹಸಿರು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಚಮಚ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಭಾಗಗಳಷ್ಟು ಉಸುಕು/ ಸಗಣೆಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ಸಾಧನದಲ್ಲಿ ಹರಡಬೇಕು. ನಂತರ ಒಂದು ಪೇಪರನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಸಿ ರೋಸ್ ಕ್ಯಾನ್ ನಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸಬೇಕು. ಮೊಳಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಪೇಪರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು.

2. ಸಸ್ಯಪಾಲನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ತರಕಾರಿಗಳಾದ ಟೊಮ್ಯಾಟೋ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆ, ದಪ್ಪ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಕ್ಯಾಬೇಜ್, ಬಳ್ಳಾರಿ ಈರುಳ್ಳಿ, ಬೀಜ ಮಾದರಿಯ ಈರುಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಟ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಲ್ಲದ ಹರಿವಾಣ (ಪ್ಯಾನ್) ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ.
3. 10 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕೊಕೊಪೀಟ್, 1 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ, 100 ಗ್ರಾಂ ಅರ್ಥೋಸ್ಪಿರಿಲಮ್ ಹಾಗೂ ಫಾಸ್ಫೊಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತುಂಬಬೇಕು. ಅಂದಾಜು 1.2 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಕೊಕೊಪೀಟ್ನ್ನು ಒಂದು ಟ್ರೇಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಬಹುದು. ಬಿತ್ತನೆಯಾದ ನಂತರ 30-35 ದಿನಗಳ ನಂತರ ನಾಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ತಟ್ಟೆ ಸಸ್ಯಪಾಲನಾಯ: ಟ್ರೇಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪಚರಿಸಿದ ಬೀಜ ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಕೊಪೀಟ್‌ದೊಂದಿಗೆ ಹೊದಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೊಳಕೆ ಬರುವ ತನಕ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾಲಿಥಿನ್ ಕವರ್ ಹೊದಿಸಬೇಕು. ಆರು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಟ್ರೆಗಳನ್ನು ನೆರಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಈ ಧಾರಕಗಳು ಬೀಜನೆ ಬಿತ್ತನೆಯ ನಂತರ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯ ತರಹ ಇರಬೇಕು. ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹಾಖಿದ ಒಂದು ಪದರ ಒಣಹುಲ್ಲು ಅಥವಾ ಒಣಕಡ್ಡಿಗಳು ಹಾಕಬೇಕು. ನಂತರ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಒಂದು

ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಬರುತ್ತವೆ. 4 ವಾರಗಳ ನಂತರ ಸಸಿಯನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಬೇಕು. 8 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಬಿತ್ತನೆಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧತೆಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಬಿತ್ತನೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ರೋಸ್ ಕ್ಯಾನ್‌ನಿಂದ ನೀರು ಹಾಕಬೇಕು. ಬಿತ್ತನೆಯಾದ 18 ದಿನಗಳವರೆಗೆ 19:19:19 ರ ಶೇ. 0.5 (59/ಲೀ.) ರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದವರೆಗೆ ಹಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು.

4. ಭೆಂಡಿ, ಕುಂಬಳ ಬಳ್ಳಿಗಳಂತಹ ತರಕಾರಿಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕುಂಡಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಿತ್ತಬಹುದು. ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾತ್ರ ಬೀಜ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಎರಡೂವರೆ ಪಟ್ಟು ಆಳವಿರಬೇಕು.
5. ಪಾಲಿಥಿನ್ ಪೇಪರನ್ನು ಹರಡುವುದು : ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಇರುವ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಯುವ ಪಾಲಿಥಿನ್ ಬ್ಯಾಗ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು.
6. ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬುವತನಕ ನೀರು ಸುರಿಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಒಣದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ 8:1 ರ ಪ್ರಮಾಣದಷ್ಟು ಒತ್ತಡವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಇದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
7. ಸಲಹೆ: ನೀರು ಸುರಿಯುವ ಮೊದಲು ಮುಳ್ಳು ಸನಿಕೆ ಬಳಸಿದರೆ ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಮುರಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರುವಿದರೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುಳ್ಳು ಸನಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
8. ನಂತರ ಒಂದು ಬೊಗಸೆ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಕೊಕೊಪೀಟ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು 10 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಲು ಬಿಡಬೇಕು. 10 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಚೀಲಗಳು ಸಸಿ ಬೆಳೆಯಲು ಸಿದ್ಧತೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆಗ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
9. ಸಲಹೆ: ಬಳಸಿದ ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕಳೆಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರೇ ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಸಹಜವಾಗಿ ಕ್ರಿಮಿಶುದ್ಧೀಕರಣಗೊಂಡು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.
10. ಕೆಲವು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕುಂಡ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಗ್ ಚೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಮುನ್ನ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಯ ತಟ್ಟೆ (ಟ್ರೆಗಳು) ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಲಹೆ: ಕೊಕೊಪೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಗೊಬ್ಬರ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ (ಟ್ರೇ) ಬಿತ್ತಬಹುದು. ನಂತರ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ನೀರು ಕೊಡುವುದು: ಹೂಕುಂಡ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಧಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಋತುಮಾನ, ಬೆಳೆ, ಸಸ್ಯದ ಗಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಧಾರಕಗಳ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನೀರನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಸಿಗಳು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 2 ಬಾರಿ ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ನೀರು ಅಧಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಾವು ಜಾಣತನದಿಂದ ಸಮತೋಕದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಮೂಲನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಮದರು ಕಾಣುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಗೀಚು ಹಾಕಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಳಗಿನ ಮಣ್ಣು ಆಧ್ರವಾಗಿದ್ದರೆ ತತ್ಕ್ಷಣದ ನೀರಾವರಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷ್ಪೀಕರಣದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೇಲ್ಮದರದ ಮಣ್ಣು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಣಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ತೇವಾಂಶ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಧಾರಕ (ಕುಂಡ) ಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಣ್ಣು ಹಸಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಂತ ಸದಾ ನೀರು ಸಹ ಇರಬಾರದು. ನೀರು ಬಿಡುವ ಕ್ಯಾನ್‌ನಿಂದ ತುಂತುರು ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಕುಂಡಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ ನೀರು ಸ್ವಲ್ಪ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಬಿಡುವಂತಿರಬೇಕು.

ಆಸರೆಕೋಲು : ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಏರುವಂತಹ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗೆ ಪೂರಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಇರಬೇಕು. ಅಲಸಂದಿ, ಟೊಮ್ಯಾಟೊ, ಸೊರಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಆಸರೆಕೋಲು ಹಾಗೂ ತರಬೇತಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ಸುತ್ತಿದ ವಾಯುರಗಳು, ದಾರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಆಸರೆಕೋಲುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸಸಿಯ ಹತ್ತಿರ ಆಸರೆಕೋಲುಗಳು ಅಂದಾಜು 3 ಅಡಿಯಷ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಆಸರೆಕೋಲುಗಳು ಬಂಧಕಗಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಕಳೆ ಹತೋಟಿ : ಎಡೆಕುಂಟೆಯಿಂದ ಕಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ ಬೇರುವಲಯದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯಯುತ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಿರಕಸಾಲೆ, ಮೆಂತೆ, ಬಸಳೆಸೊಪ್ಪು, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಮುಂತಾದ ಸೊಪ್ಪು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆಯಬೇಕು.

ಹೊದಿಕೆ : ಒಂದು ವೇಳೆ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರದಿದ್ದರೆ 2 ಸೆಂ.ಮೀ. ನಷ್ಟು ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಒಣಗಿದ ಎಲೆಗಳ ಹಾಗೂ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಪರದೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದು ಕೇವಲ ಬೀಜ ಮೊಳಕೆ ಬರುವ ತನಕ ಹಾಗೂ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿ

ಸಸಿ ಅರ್ಧ ಅಡಿಯಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕುಂಡಗಳಿಗೆ 7-10 ದಿನಗಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ : ಬೇರುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ತರಕಾರಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಕುಂಡಗಳಿಗೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಗರಿಷ್ಠ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಸಾಧಿಸಲು ಕೇವಲ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲದೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

- * ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳು : ಎಣ್ಣೆ ಹಿಂಡಿಗಳು, ಸಗಣಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಹಸುರಲೆ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ
- * ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು: ಎನ್‌ಪಿಕೆ ನೇರ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಸಮಿಶ್ರ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು
- * ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು: ಬೊರಾನ್, ಮ್ಯಾಂಗನೀಜ್, ಮೊಲಿಬ್ಡಿನಮ್, ಕಬ್ಬಿಣ, ತಾಮ್ರ, ಸತು, ಕೋಬಾಲ್ಟ್
- * ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು: ಅರೋಸ್ಪಿರಿಲಮ್, ಫಾಸ್ಫೊಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ರೈಬೋಬಿಯಂ, ಅಜಿಬೋಬ್ಯಾಕ್ಟರ್, ವಿಎಎಮ್, ಅರೋಲಾ

* ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ತರಕಾರಿ ಸಸಿಗಳ ಅಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇಳುವರಿ ಸಹ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. 1 ಟೀ ಚಮಚ ದಷ್ಟು 19 : 19 : 19 ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ 2 ಟೀ ಚಮಚದಷ್ಟನ್ನು ಹೂವು & ಹಣ್ಣಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ದರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಹಾನಿಕಾರಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಹಾಕಬೇಕು.

ಜೈವಿಕ ಉತ್ತೇಜಕಗಳು

ಪಂಚಗವ್ಯ : ಮೂರು ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಪಂಚಗವ್ಯವನ್ನು 100 ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಾಕುವುದು ಎಲ್ಲ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಗೋಮೂತ್ರ : ಆಕಳ ಮೂತ್ರವನ್ನು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ 1 : 20 ರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಿಸುವುದರಿಂದ ರೋಗ ಹಾಗೂ ಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರದೇ ಇದ್ದರೂ ಬೆಳೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಹ್ಯೂಮಿಕ್ ಆಸಿಡ್ : ಹ್ಯೂಮಿಕ್ ಆಸಿಡ್‌ನ್ನು ಶೇ. 0.2 ರಷ್ಟು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿಂಪರಿಸುವುದರಿಂದ ಎಲೆ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು.

ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಮೇವುಗಳ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು

ಏಕದಳ ಸಸ್ಯಗಳ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಕಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಂದು ಹಾನಿಕಾರಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಾನಿಕಾರಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವೊಂದು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು. ತುಂಡರಿಸಿದ ಮೇವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ 7-8 ತಾಸು ನೆನೆಸಿ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. 20-25 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಉಪ್ಪನ್ನು ಕರಗಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ತುಂಡರಿಸಿದ ಒಣ ಮೇವನ್ನು 7-8 ತಾಸು ನೆನೆಸಿ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. 20-25 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಯೂರಿಯಾವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ, ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ತುಂಡರಿಸಿದ ಒಣ ಮೇವಿನ ಮೇಲೆ ಈ ದ್ರಾವಣ ಸಿಂಪಡಿಸಿ 7-8 ತಾಸು ನಂತರ ಬೆಳೆದ ದನಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. 20-25 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಯೂರಿಯಾ, 3-5 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಕಾಕಂಬಿ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ, ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ತುಂಡರಿಸಿದ ಒಣಮೇವಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿ 7-8 ತಾಸು ನಂತರ ಬೆಳೆದ ದನಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದು. 20-25 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಯೂರಿಯಾ, 3-5 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಕಾಕಂಬಿ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಉಪ್ಪನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ, ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ತುಂಡರಿಸಿದ ಮೇವಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ನಂತರ ಬೆಳೆದ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇಯಿಸುವುದು. 20-25 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಯೂರಿಯಾ, 3-5 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಕಾಕಂಬಿ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲ ಮತ್ತು 1-2 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಉಪ್ಪು 1/2-1 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಅಡುಗೆ ಸೋಡಾ ಮತ್ತು 1/2-1 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಸುಣ್ಣು ಇವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಾಲ್ ತುಂಡರಿಸಿದ ಮೇವಿಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ನಂತರ ಬೆಳೆದ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇಯಿಸುವುದು. ಒಣಮೇವುಗಳನ್ನು ಯೂರಿಯಾದಿಂದ ಪೌಷ್ಟೀಕರಿಸುವ ವಿಧಾನ: ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲು, ಗೋದಿ ಹೊಟ್ಟು, ಜೋಳ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆಯ ಕಣಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಕೃಷಿ ಉಪಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು 1-2 ಅಂಗುಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಪಕ್ಕಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಲ್ ಒಣ ಮೇವನ್ನು ಹರಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು ಕಿಲೋ ಯೂರಿಯಾವನ್ನು 45 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಲಿಂಟಲ್ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಒಣ ಮೇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಝರಝರಿಯಿಂದ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇವುಗಳನ್ನು ಹವೆ ಹಾಗೂ ನೀರು ಆಡದ ಹಾಗೆ 3 ವಾರ ಮುಚ್ಚಿ ಇಡಬೇಕು. ನಂತರ ಒಂದು ದಿವಸ ಹವೆಯಾಡಲು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಒಣಗಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಪಶುಗಳು ಶೇ. 15-25 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವುದಲ್ಲದೇ, ತಿಂದ ಮೇವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯೂ ಸಿಗುವುದು. ಪಾಚಿನೀಯ ಸಸಾರಜನಕ ಕೂಡ ಶೇ. 7-9 ರವರೆಗೆ ಸಿಗುವುದರಿಂದ ದಾಣಿ ಮಿಶ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಸಾರಜನಕ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಪಶು ಉತ್ಪಾದನೆ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಬರುವುದು. ಇಂತಹ ಮೇವುಗಳನ್ನು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಪಶುಗಳಿಗೆ, ಉಳುಮೆಯ ಪಶುಗಳಿಗೆ, ಹಾಲು ಹಿಂಡದ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ 5-10 ಕೆ. ಗ್ರಾಂ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕೊಡಬಹುದು. ಪ್ರತಿದಿನ 10 ಕಿಲೋಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ದಾಣಿ ಮಿಶ್ರಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದು. ಯೂರಿಯಾ ಬಳಸುವ ಮುನ್ನ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇರಲಿ. ಯುರಿಯಾದಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು 6 ತಿಂಗಳೊಳಗಿನ ಕರುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಬಾರದು. ತಜ್ಞರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಯೂರಿಯಾ ಬಳಸಬೇಕು.

- (ಸುಧಾರಿತ ಪಶುಪಾಲನಾ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಪುಸ್ತಕದಿಂದ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗೆ 0836-2748748, 0836-2214288)